

mener jeg vilde være nødvendig. Jeg har Grund til at formode, at der foreligger et Andragende for Ministeren i saa Henseende, og jeg vil tillade mig at spørge den højtærede Landbrugsminister, om han har taget Stilling dertil, om han kan udtale sig derom, og om man tør vente stillet Ændringsforslag i saa Henseende til Finansloven.

Jeg hørte forleden, da Justitsministeren havde Ordet, at den forrige Justitsminister, altsaa Alberti, ikke havde efterladt sig Forarbejder i Ministeriet til et Lovforslag om Len og Stamhuses Overgang til fri Ejendom overensstemmende med Grundloven, ej heller Forarbejder til tvungen Afløsning af Fæstevæsenet. Jeg minder ærede Medlemmer om, at efter at denne Sag i en Aarrække ikke har været omtalt her paa Rigsdagen, fremdrog jeg den i 1903 og opfordrede til at tage dette Spørgsmaal op til Løsning. Min Interesse for denne Sag er fremdeles den samme, og jeg vil gerne tillade mig at opfordre den højtærede Minister til med Kraft at tage dette Arbejde op og fremme Sagen paa den Maade, han anser for bedst fremkommelig og mest formaalstjenlig. Det er jo et meget indviklet og meget vanskeligt Spørgsmaal, men et Spørgsmaal, som paa-trænger sig, og som bør løses. Og jeg skal for mit personlige Vedkommende ikke have noget imod, at der eventuelt ned sættes en Kommission med dette Formaal for Øje, hvis man vil finde, at det var mest tjenligt for Sagens Fremme. Naar jeg i Fjor som mit Partis Ordfører udtalte mig derimod, var det, fordi jeg maatte tro, at den af Alberti omtalte Fremgangsmaade hurtigst muligt vilde føre til et Resultat.

Jeg vil saa gerne gøre et Par politiske Bemærkninger, for til Slut at rette et bestemt Spørgsmaal til det ærede Medlem for Københavns 4de Valgkreds (Birck). Det er mit Indtryk af den Forhandling, som nu har været ført under Finanslovens første Behandling, og som alt har været i nogle Dage, at der ikke særlig er faldet mange af det, man kalder brændende Ord, ikke mange Udtalelser, der træffende og kort have karakteriseret Situationen. End ikke i den Tale, det ærede Medlem fra Køge (Bransager) holdt i Aftes, fandt jeg noget egentlig nyt. Det var, saa vidt jeg hørte, det samme, som man havde hørt og set og læst mange Gange før, men det var smukt lagt til Rette i hans Tale. Man havde jo Grund til at vente noget ganske særligt fra dette ærede Medlem, idet man har set, at han af den radikale Presse

paa Forhaand er bleven udpeget som det radikale Venstres Fører. Man har maaske i dette Parti haft en Følelse af, at man trængte til en Fører, og det skal jeg ikke modsige, men som sagt, jeg hørte ikke, at der fremkom noget særlig nyt i den Tale.

Det politiske Ord, jeg stærkest har hæftet min Opmærksomhed ved under denne Forhandling, er det Ord, der faldt fra den højtærede Konseilspræsident, at man maatte bestræbe sig for at opretholde et selvstændigt Venstre. Med Rette pegede han paa Betydningen af at bevare et saadant Parti, der frit og uden Afhængighed fra nogen Side havde Betingelsen for at kunne føre an i Udviklingen. Det skulde være et Parti, der paa den ene Side ikke var afhængigt af Højre, der, som vi have set, fornylig paa deres Delegeretmøde hylkede Provisorismens Enhedsmærke, gamle Estrup som Højres bedste Mand. Højres Villie og Ønske og Sindelag ere her igennem tilstrækkeligt karakteriserede. Men Partiet skulde lige saa fuldt paa den anden Side være uafhængigt af Socialisterne, der nok ville have andre til at frugtbar-gøre Jorden, men selv ville have Høsten ved Valgøne, hylket det radikale Venstre som bekendt fuldt ud maa bekende. Et Venstreparti, der er afhængigt af Socialdemokratiet, kan nemlig intet udrette, fordi vore Maal og vore Idealer ere saa forskellige. Hvor Socialdemokraterne sige og ville Tvang, vil Venstre jo Frihed. Socialdemokratiet vil jo som bekendt, at Samfundet skal overtage al Produktion, og i Konsekvens heraf maa det, naar det kommer til Stykket, anvise hver sin Plads i den socialistiske Trædemølle, og det staar for Venstre som en utaalelig Ordning. Jeg er navnlig overbevist om, at Landboerne, store saavel som smaa, med Hænder og Fødder ville sætte sig imod en saadan Ordning. Vi ville bestemme over vore Brug, over vor Tid, over vort Arbejde, og det vil den lille Landmand, Husmanden, ligesaa vel som den store. Det kunne de Herrer tro. Derfor tror jeg ikke, Socialismen naar ret vidt ude paa Landet, efterhaanden som den bliver nødt til at bekende Kulør, i Stedet for, som de sædvanlig gøre, at optræde som et virkeligt radikalt Venstreparti. Det er meget vanskeligt ude paa Vælgermøder at faa de Herrer til at vedkende sig og tale om deres socialistiske Fremtidsstat. De optræde som Kritikere overfor Venstre, næsten som Overvenstrømænd.

Det er desuden min Mening, at lige